EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.1.2017
COM(2017) 24 final

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE

neuvoston direktiivin 2006/112/EY 395 artiklan mukaisesti

1. TAUSTAA

Slovakia pyysi komission 22. helmikuuta 2016 saapuneeksi kirjaamalla kirjeellä lupaa toteuttaa alv-direktiivin 193 artiklasta poikkeava toimenpide. Komissio on antanut alv-direktiivin 395 artiklan 2 kohdan mukaisesti Slovakian pyynnön tiedoksi muille jäsenvaltioille 4. marraskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä. Komissio ilmoitti Slovakialle 7. marraskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä saaneensa kaikki pyynnön arvioimiseksi tarvitsemansa tiedot.

Neuvosto voi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28. marraskuuta 2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY, jäljempänä ”alv-direktiivi”, 395 artiklan mukaan antaa yksimielisesti komission ehdotuksesta jäsenvaltiolle luvan soveltaa mainitun direktiivin säännöksistä poikkeavia erityistoimenpiteitä arvonlisäveron kantamisen yksinkertaistamiseksi tai tietyntyyppisen verovilpin tai veron kiertämisen estämiseksi. Koska kyseisellä menettelyllä vahvistetaan poikkeuksia alv:hen sovellettaviin yleisiin periaatteisiin, kyseisten poikkeusten olisi Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oltava oikeasuhteisia ja soveltamisalaltaan rajoitettuja.

Alv-direktiivin 193 artiklan mukaan yleisenä sääntönä on, että verovelvollinen, joka suorittaa tavaroiden luovutuksen, on velvollinen maksamaan arvonlisäveron veroviranomaisille. Slovakian pyytämän poikkeuksen tarkoituksena on siirtää kyseinen veronmaksuvelvollisuus henkilölle, jolle tavarat luovutetaan (ns. käänteinen verovelvollisuus), silloin kun kyseessä ovat erityiset tuotteet, kuten tietyt lihatuotteet, elävät nautaeläimet ja siat sekä elävä siipikarja. Tavarat, joita Slovakian pyyntö koskee, luetellaan jäljempänä 3 kohdassa.

Slovakian mukaan monet yritykset syyllistyvät kyseisillä kaupan aloilla verovilppiin, sillä ne eivät maksa arvonlisäveroa veroviranomaisille tuotteiden myymisen jälkeen. Niiden verovelvolliset asiakkaat, joilla on vähennysoikeus, ovat kuitenkin saaneet pätevän kauppalaskun, jolloin niillä on yhä oikeus verovähennykseen.

Tämän vuoksi Slovakia haluaisi soveltaa käännettyä verovelvollisuutta, joka poistaisi petoksen mahdollisuuden, koska arvonlisäveron maksamatta jääminen estäisi mahdollista kadonnutta toimijaa pitämästä asiakkaaltaan saamaansa arvonlisäveroa. Tällöin verovelvollinen vastaanottaja, edellyttäen että sillä on täysi vähennysoikeus, ilmoittaisi ja vähentäisi arvonlisäveron samassa ilmoituksessa. Tämä estäisi tämäntyyppiset petokset ja lisämenetysten syntymisen.

2. KÄÄNNETTY VEROVELVOLLISUUS

Alv-direktiivin 193 artiklan mukaan arvonlisäveron maksamisvelvollisuus kuuluu tavaran luovuttavalle tai palvelun suorittavalle verovelvolliselle. Käännetyn verovelvollisuuden tarkoituksena on siirtää kyseinen maksuvelvollisuus sille verovelvolliselle, jolle tavarat luovutetaan tai palvelu suoritetaan.

Missing trader -petos tapahtuu, kun toimijat eivät maksa alv:a veronviranomaisille tuotteensa myymisen jälkeen. Kaikkein aggressiivisimmillaan tällaisissa verovilppitapauksissa samat tavarat luovutetaan tai samat palvelut suoritetaan ns. karusellijärjestelmässä (jossa tavaroilla tai palveluilla käydään kauppaa jäsenvaltioiden välillä) useita kertoja ilman, että veroviranomaisille maksetaan alv:a. Käännetyn verovelvollisuuden on todettu poistavan tämäntyyppisen verovilpin mahdollisuuden, kun henkilö, jolle tavarat luovutetaan tai palvelut suoritetaan, nimetään alv-velvolliseksi.

3. PYYNTÖ

Slovakia pyytää alv-direktiivin 395 artiklan nojalla, että neuvosto myöntää komission ehdotuksesta Slovakialle luvan soveltaa alv-direktiivin 193 artiklasta poikkeavaa erityistoimenpidettä eli soveltaa käännettyä verovelvollisuutta seuraavien tavaroiden luovutuksiin:

CN-koodi[1]	Tuote
ex 0201	Tuore tai jäähdytetty nautaeläinten liha – ainoastaan kotieläiminä pidettävien nautaeläinten liha
ex 0202	Jäädytetty nautaeläinten liha – ainoastaan kotieläiminä pidettävien nautaeläinten liha
ex 0203	Tuore, jäähdytetty tai jäädytetty sianliha – ainoastaan kotieläiminä pidettävän sian liha
ex 0207	Nimikkeen 0105 siipikarjan liha ja muut syötävät osat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt – ainoastaan kotieläimenä pidettävän siipikarjan liha ja muut syötävät osat
ex 0102	Elävät nautaeläimet – ainoastaan kotieläiminä pidettävät elävät nautaeläimet
ex 0103	Elävät siat – ainoastaan kotieläiminä pidettävät elävät siat
ex 0105	Elävä siipikarja eli kanat, ankat, hanhet, kalkkunat ja helmikanat – ainoastaan kotieläimenä pidettävä elävä siipikarja

4. KOMISSION KANTA

Kun komissio vastaanottaa 395 artiklan mukaisia pyyntöjä, se tarkastelee niitä siltä kannalta, täyttyvätkö niiden hyväksymisen perusedellytykset eli yksinkertaistaako ehdotettu erityistoimenpide verovelvollisia ja/tai verohallintoa koskevia menettelyjä tai estääkö ehdotus tietyntyyppistä verovilppiä tai veron kiertämistä. Tällaisissa tapauksissa komissio on aina noudattanut varovaista lähestymistapaa varmistaakseen, etteivät poikkeukset heikennä yleisen alv-järjestelmän toimintaa ja että ne ovat soveltamisalaltaan rajallisia sekä tarpeellisia ja oikeasuhteisia.

Erinä tapahtuvan maksamisen järjestelmästä voidaan poiketa näin ollen vain viimeisenä keinona hätätilanteissa. Tällaisessa tapauksessa on annettava takeet siitä, että myönnetty poikkeus on tarpeellinen ja että se on luonteeltaan poikkeuksellinen.

[1] Asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteessä olevan yhdistetyn nimikkeistön koodi.

Tätä taustaa vasten olisi muistutettava, että komission politiikkana on ollut harkita poikkeuksia käännetyn verovelvollisuuden järjestelmään ainoastaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät: kyseiset tavarat eivät voi saapua loppukulutukseen, heikko veronmaksaja korvataan luotettavalla veronmaksajalla ja vaaraa petosten siirtymisestä vähittäiskaupan tasolle tai muihin järjestelmää käyttämättömiin jäsenvaltioihin ei ole.

Ensinnäkin komissio katsoo, että edellä luetellut eri tavaratyypit ovat luonteeltaan sellaisia, että tarkastamisen pitäisi olla mahdollista perinteisin valvontakeinoin ilman käännetyn verovelvollisuuden soveltamista. Tässä yhteydessä viitataan Unkarin siankasvatus- ja eläinrehualalta aiemmin saatuun pyyntöön, joka koski eräitä samoja tuotteita kuin tämä pyyntö. Kyseiseen Unkarin pyyntöön annettu vastaus on 19. maaliskuuta 2013 annetussa tiedonannossa COM(2013) 148. Vastaavia tiedonantoja ovat lisäksi mm. 22. huhtikuuta 2014 annettu COM(2014) 229 (Unkarin sokeriala) ja 10. lokakuuta 2014 annettu COM(2014) 623 (Viron jalokiviala).

Ainakin jotkut luetelluista tuotteista voivat olla tarkoitettuja yksityiseen kulutukseen, joten koko veronmaksuvelvollisuuden siirtäminen ketjun viimeiselle linkille lisäisi riskejä. Kuten maataloustuotteita koskeviin pyyntöihin aiemmin annetuissa vastauksissa on todettu, vaarana on, että petokset siirtyvät toisiin jäsenvaltioihin.

Slovakian toimittamien tietojen perusteella näyttää siltä, että tässä tapauksessa yksi suurimmista ongelmista liittyy siihen, että vilpilliset yritykset nimittävät epäluotettavia henkilöitä (bulvaaneja) merkittäviin tehtäviin. Yhteistyö tällaisien henkilöiden kanssa on mahdotonta tai niihin on vaikeaa edes saada yhteyttä. Näyttää kuitenkin siltä, ettei käännetyn verovelvollisuuden järjestelmä ole paras tapa tämän ongelman ratkaisemiseen.

5. PÄÄTELMÄ

Edellä mainittujen tekijöiden perusteella komissio vastustaa Slovakian hakemusta.